

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 21 stycznia 2022 r.

ZP-KNPS.431.6.56.2021.MB1

Pani
Anna Kłys
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dobromierzu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 24, 25 listopada 2021 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Urszula Szczeblowska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobromierzu, Plac Wolności 24, 58-170 Dobromierz z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do 24 listopada 2021 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2021 r.

Jednostką kieruje Pani Anna Kłys, która z dniem 20 grudnia 1999 r. została powołana na stanowisko Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobromierzu.

Pani Anna Kłys ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 11 stycznia 2021 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobromierzu w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Kierownik Ośrodka, na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Dobromierz, wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 ze zm.).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 3, 7, 8, 9, 15 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem (pkt 9),
- sprawiania pogrzebu (pkt 15).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- opracowania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie zaistniała taka potrzeba.

Gmina na swoim terenie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowano do placówek odpowiedniego typu zlokalizowanych na terenie innych powiatów (głównie na terenie województwa dolnośląskiego). Nie było osób wnioskujących o skierowanie do ośrodka wsparcia. Jak zapewnił Kierownik Ośrodka w przypadku wystąpienia potrzeby skierowania do ośrodka wsparcia, osoby takie będą kierowane do placówek w ościennych gminach.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że osoby wymagające takiego wsparcia korzystają z ŚDS w Świebodzicach zgodnie z Porozumieniem zawartym w dniu 18.09.2017 r. pomiędzy Gminą Dobromierz, a Gminą Świebodzice.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobromierzu koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Dobromierz zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednak, jak zapewnił Kierownik Ośrodka, osobom zainteresowanym zgłaszającym się do Ośrodka pracownicy socjalni na bieżąco udzielają informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne, pomagają w pisaniu pozwów i kompletowaniu niezbędnych dokumentów.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy). Jednak, jak zapewnił Kierownik Ośrodka, pracownicy socjalni osobom zainteresowanym wydawali odpowiednie druki i pomagali w kompletowaniu wymaganych dokumentów.

Kierownik GOPS w Dobromierzu składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik GOPS w Dobromierzu spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 400 zł (250 zł do 29.05.2021 r.) wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywali pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS realizujący pracę socjalną w środowisku w pełnym wymiarze czasu pracy. Ww. dodatek nie był wliczany do kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników socjalnych.

W aktach personalnych pracowników socjalnych Ośrodka znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Dobromierz zamieszkały na dzień 15.10.2021 r. przez 5058 mieszkańców, w tym 87 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. W Gminnym Ośrodku Pomocy

Spółecznej w Dobromierzu, na dzień kontroli zatrudnionych było 2 pracowników socjalnych terenowych (2 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2.000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Art. 110 ust.12 ustawy stanowi, że „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”. W przypadku GOPS w Dobromierzu wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest spełniony.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich sprawdzonych sprawach z decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie zasiłku okresowego nie wynikało, z jakiego powodu świadczenie przyznawane jest osobie/rodzinie. W uzasadnieniu decyzji wskazywano natomiast, że: „*Na podstawie art. 107 ustawy o pomocy społecznej, przeprowadzono wywiad rodzinny i stwierdzono, że spełnia Pan(i) kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej, niezbędne do uzyskania ww. świadczenia. (...)*”.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

2. Decyzja Nr 5521.946/2021 z dnia 15.06.2021 r. przyznająca stronie zasiłek okresowy na wniosek z dnia 7.06.2021 r. (sprawa nr 5 I.Z.) została doręczona Stronie przez pracownika Ośrodka w dniu 17.07.2021 r., tj. po miesiącu od daty złożenia wniosku. Ze złożonych przez Stronę w trakcie kontroli (w dniu 25.11.2021 r.) wyjaśnień wynika, że Ww. decyzję odebrała niezwłocznie po jej wydaniu, jednakże omyłkowo wpisała miesiąc lipiec zamiast czerwiec.

Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Decyzje administracyjne należy doręczać stronom za pokwitowaniem przez operatora pocztowego, przez swoich pracowników lub przez inne

upoważnione osoby lub organy, a gdy strona działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi (art. 40 k.p.a.).

W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pisma swym podpisem ze wskazaniem prawidłowej daty doręczenia.

3. Decyzje przyznające pomoc w formie zasiłków okresowych nie były dostarczane stronom niezwłocznie po ich wydaniu, wypłata przyznanych świadczeń realizowana była przed wysłaniem decyzji, co miało miejsce w następujących sprawach:

- nr 2 P.S. - decyzja Nr 5521.514.2020 z dnia 16.03.2020 r. (wydana na wniosek Strony z dnia 6.03.2020 r.) została wysłana w dniu 27.04.2020 r., odebrana przez Stronę w dniu 29.04.2020 r. - wypłata świadczenia nastąpiła w dniu 18.03.2020 r.

- nr 3 S.B. - decyzja Nr 5521.558.2020 z dnia 17.03.2020 r. (wydana na wniosek Strony z dnia 4.03.2020 r.) została wysłana w dniu 27.04.2020r., odebrana przez Stronę w dniu 29.04.2020 r. - wypłata świadczenia nastąpiła w dniu 18.03.2020 r.

Zgodnie z art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Ośrodek nie mógł, więc przekazać do wypłaty przyznanej pomocy przed doręczeniem decyzji.

4. W sprawach nr 3 (S.B.) i nr 5 (I.Dz.) zasiłki okresowe były przyznawane na 1 miesiąc, co miesiąc, w pierwszej sprawie od października 2020 r. do dnia kontroli, w drugiej sprawie od maja 2020 r. do dnia kontroli pomimo trudnej sytuacji tych rodzin, która uzasadniała przyznanie zasiłku okresowego na okres dłuższy niż 1 miesiąc.

W sprawie nr 3 (S.B.) matka samotnie wychowuje 3 dzieci (2 w wieku szkolnym, 1 w wieku 2 lat) jest osobą bezrobotną, zarejestrowanej w PUP, rodzina bez uprawnień do renty rodzinnej po zmarłym mężu/ojcu. Natomiast w sprawie nr 5 (I.Dz.) rodzina składa się z 4 osób, w tym 2 dzieci w wieku szkolnym, w rodzinie występuje bezrobocie - strona i jej mąż są osobami bezrobotnymi zarejestrowanymi w PUP bez prawa do zasiłku.

Zgodnie art. 38 ust. 5 ustawy okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy. Natomiast art. 3 ust. 3 ustawy stanowi, że rodzaj, forma i rozmiar świadczeń powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

W sprawdzonych sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (A.Z.) błędnie ustalono początek uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Decyzją Nr GOPS.41.1.2020 z dnia 25.02.2020 r. przyznano stronie prawo do świadczeń opieki zdrowotnej od dnia 21.02.2020 r., na wniosek strony z dnia 20.02.2020 r., a decyzją Nr GOPS.41.3.2020 z dnia 28.05.2020 r. przyznano stronie prawo do świadczeń opieki zdrowotnej od 22.05.2020 r., na wniosek strony z dnia 27.05.2020 r.

Zgodnie z art. 54 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: dzień złożenia wniosku lub w przypadku udzielenia świadczeń w trybie nagłym - dzień udzielenia świadczenia - chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznania pomocy rodzinom w formie dożywiania dzieci stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (A.K.) ustalając sytuację materialną rodziny dochód rodziny pomniejszono o potrącenia komornicze, które nie powinny być odjęte od jej dochodu gdyż nie są to bieżące alimenty świadczone na rzecz innej osoby. Błędne ustalenie sytuacji dochodowej rodziny pozostawało bez wpływu na uprawnienie do przyznanego świadczenia.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

2. W sprawdzonych decyzjach przyznających pomoc w formie posiłku dla dziecka z programu „Posiłek w szkole i w domu” brak wskazania miejsca, w którym wydawane będą posiłki oraz przyznawanie dzieciom uczącym się w szkole posiłków również na okres wakacji, mimo braku takiej możliwości.

Art. 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się rozstrzygnięcie, które jest jednym z najważniejszych składników decyzji administracyjnej. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane, jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

3. W sprawach nr 2 (B.S.) i nr 3 (M.K.) w wywiadach środowiskowych sporządzonych w dniach: 7.01.2020 r., 17.04.2020 r. i 7.05.2020 r. (w pierwszej sprawie) i w dniach: 13.01.2021 r. i 14.04.2021 (w drugiej sprawie) nierzetelnie opisano sytuację rodzin dotyczącą: składu rodziny, faktycznej ilości dzieci, w tym dzieci uczących się.

Zgodnie z art. 107 ust. 1 ustawy rodzinny wywiad środowiskowy jest szczególnym środkiem dowodowym mającym zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu pomocy społecznej, przy pomocy, którego organ administracji ustala faktyczną sytuację socjalno-bytową osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc (...).

Natomiast zgodnie z § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego pracownik socjalny przeprowadzający wywiad bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową świadczeniobiorcy, dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby/rodziny, stanowiącą podstawę planowania pomocy. W związku z tym wywiady środowiskowe winny być sporządzane rzetelnie.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznania świadczeń osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (J.K.) decyzje przyznające pomoc osobie mającej trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego nie były dostarczane stronie niezwłocznie po ich wydaniu, wypłata przyznanych świadczeń realizowana była przed wysłaniem decyzji, co miało miejsce w przypadku poniższych decyzji:

- Nr 5522.525.2020 z dnia 16.03.2020 r. (wydana na wniosek Strony z dnia 4.03.2020 r.) została wysłana w dniu 27.04.2020 r., odebrana przez Stronę w dniu 7.05.2020 r. - wypłata świadczenia nastąpiła w dniu 18.03.2020 r.
- Nr 5543.702.2020 z dnia 31.03.2020 r. (wydana na wniosek Strony z dnia 4.03.2020 r.) została wysłana w dniu 27.04.2020r., odebrana przez Stronę w dniu 7.05.2020 r. - wypłata świadczenia nastąpiła w dniu 3.04.2020 r.

Zgodnie z art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Ośrodek nie mógł, więc przekazać do wypłaty przyznanej pomocy przed doręczeniem decyzji.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania świadczeń z programu „Posiłek w szkole i w domu” dla osób dorosłych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (F.O.) uzasadnienie decyzji Nr 5543.255.2020 z dnia 27.01.2020 r. przyznającej posiłek osobie dorosłej zapisano: „(...) rodzic (opiekun) zobowiązany jest poinformować Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej o niemożliwości korzystania przez dziecko z posiłków dłużej niż 1 dzień”.

Zgodnie z art. 107 § 3 k.p.a. uzasadnienie decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem aktualnie obowiązujących przepisów prawa. Decyzja powinna być sformułowana ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, musi być jednoznaczna i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości.

2. We wszystkich skontrolowanych decyzjach przyznających pomoc w formie posiłku osobom dorosłym nie wskazywano miejsca wydawania tych posiłków.

Art. 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja. Wśród wymienionych elementów znajduje się rozstrzygnięcie, które musi być sformułowane w taki sposób, aby możliwe było następnie wykonanie decyzji, musi być sformułowane w sposób jasny i precyzyjny, zrozumiały dla każdej ze stron postępowania, bez niedomówień i możliwości różnej interpretacji.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych,
2. w decyzjach przyznających zasiłek okresowy brak wskazania powodu, z jakiego pomoc została przyznana,
3. niewłaściwe doręczenie decyzji przyznającej pomoc w formie zasiłku okresowego, w szczególności brak dopilnowania, aby data pokwitowania odbioru decyzji była zgodna z faktyczną datą jej odbioru przez stronę,
4. wysyłanie do stron decyzji przyznających zasiłek okresowy oraz pomoc osobie mającej trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego po miesiącu od daty złożenia przez nie wniosku oraz realizacja świadczeń przed wysłaniem i doręczeniem stronom tych decyzji,
5. przyznawanie pomocy w formie zasiłku okresowego na jeden miesiąc, co miesiąc (przez cały rok) mimo, że sytuacja rodziny uzasadniała przyznanie zasiłku okresowego na okres dłuższy niż 1 miesiąc,
6. błędne ustalanie początku uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
7. nieprawidłowe ustalenie dochodu rodziny (przed przyznaniem pomocy w formie dożywiania dzieci), tj. uwzględnienie w dochodzie rodziny potrąceń komorniczych, które nie powinny być odliczone od dochodu rodziny,
8. w decyzjach przyznających pomoc w formie posiłków dla dziecka i osób dorosłych z programu „Posiłek w szkole i w domu” brak wskazania miejsca, w którym wydawane będą posiłki oraz przyznawanie dzieciom uczącym się w szkole posiłków również na okres wakacji, mimo braku takiej możliwości,
9. nierzetelne sporządzanie wywiadu środowiskowego,
10. nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących przyznawania świadczeń z programu „Posiłek w szkole i w domu” dla osób dorosłych.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Uregulować kwestię zatrudnienia pracowników socjalnych, tak aby na jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy przy realizacji zadań nałożonych ustawą przypadowało nie więcej niż 2.000 mieszkańców lub nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być mniejsza niż 3 pracowników.

Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: 30.09.2022 r.

2. W decyzjach przyznających pomoc w formie zasiłków okresowych wskazywać również powód, z jakiego świadczenie przyznawane jest osobie/rodzinie.

Podstawa prawna: art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Decyzje administracyjne doręczać stronom postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi.

W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników dopilnować aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 40, art. 42 § 2, art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej realizować po ich doręczeniu.

Doręczenie wydanej w sprawie decyzji winno nastąpić bezzwłocznie po jej wydaniu.

Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Okres przyznania pomocy w formie zasiłku okresowego każdorazowo ustalać odpowiednio do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy w danej sprawie.

Podstawa prawna: art. 3 ust. 3 i art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przyznawać na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia na okres 90 dni

od dnia złożenia wniosku lub w przypadku udzielenia świadczeń w stanie nagłym - dnia udzielenia świadczenia - chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 4 i 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Decyzje administracyjne w sprawach przyznawania pomocy w formie dożywiania sporządzać w sposób rzetelny, rozstrzygnięcie decyzji formułować jasno i jednoznacznie prawidłowo wskazując okres przyznania świadczenia, tj. przyznając pomoc w formie posiłków dla dzieci i osób dorosłych z programu „Posiłek w szkole i w domu” wskazywać miejsce, w którym posiłki będą wydawane, a w przypadku braku możliwości zapewnienia dzieciom posiłków w czasie wakacji nie przyznawać decyzją świadczenia na ten okres.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Wywiad środowiskowy jest szczególnym środkiem dowodowym mającym zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu pomocy społecznej, przy pomocy, którego organ administracji ustala faktyczną sytuację socjalno-bytową osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc (...). W związku z tym wywiady środowiskowe winny być sporządzane rzetelnie.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r., poz. 893).

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, w sposób jednoznaczny nie budzący jakichkolwiek wątpliwości. W uzasadnieniu faktycznym i prawnym decyzji podawać fakty, które organ uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł, przyczyny, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawilła
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Dobromierz
- 2.a/a